

doc. Ing. Jozef Klučka, PhD.
Katedra krízového manažmentu
Fakulta špeciálneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline
Ulica 1. Mája 32, 010 26 Žilina

Tel:+421 41 513 6706

E-mail: jozef.klucka@fsi.uniza.sk

Oponentský posudok habilitačnej práce
Ing. Stanislavy Strelcovej, PhD.

Ekonomická bezpečnosť ako zložka viacúrovňového modelu bezpečnosti

Habilitačná práca „**Ekonomická bezpečnosť ako zložka viacúrovňového modelu bezpečnosti**“ vypracovaná Ing. Stanislavou Strelcovou, PhD. má charakter monotematickej štúdie a z tohto pohľadu spĺňa podmienky stanovené v § 1 ods. 3 Vyhlášky MŠ SR č. 6/2005 a Vyhlášky MŠ SR č.457/2012 na habilitačné práce. Habilitačná práca je z pohľadu vedeckého, vzdelávacieho i spoločenského jednoznačne aktuálna. Štruktúra práce je logická, zrozumiteľná a založená na systémovom prístupe k analyzovanej problematike. Prehľadnosť práce umocňuje aplikácia schémy, kedy autorka prácu rozčlenila na štyri časti -vertikálne členenie (ekonomická bezpečnosť štátu, samosprávy, podniku a jednotlivca) a k tomu v rámci každej kapitoly v závere sú uvedené opatrenia na zvýšenie bezpečnosti. Logickú štruktúru práce umocňuje začlenenie a obsah prvej kapitoly, ktorá sa zaoberá problematikou bezpečnosti a začlenením ekonomickej bezpečnosti ako jednej zo zložiek skúmaného javu, fenoménu bezpečnosti na rôznych úrovniach sociálnych systémov. Oponent konštatuje, že podľa jeho znalostí, práca daného obsahového zamerania je v slovenskom akademickom a odbornom prostredí originálna.

Cieľ ako aj štruktúru habilitačnej práce autorka hutne a jednoducho vysvetľuje na str.25, kde uvádza, že je nevyhnutné vymedzenie objektu ekonomickej bezpečnosti, identifikácia jeho základných funkcií, identifikácia rizík objektu a pre danú úroveň rizík sa vyžaduje prijať opatrenia na zníženie dôsledkov (či už aktuálne alebo v rámci prevencie).

Z informácií v časti 1.3 (str.26-29) možno konštatovať, že problematikou ekonomickej bezpečnosti sa autorka zaoberá dlhodobejšie, pričom v rámci projektov VEGA 1/0797/10 a VEGA 1/0699/10 (roky 2010-2011) sa zaoberá problematikou ekonomickej bezpečnosti explicitne formulovanou.

V habilitačnej práci je možné identifikovať metódy analýzy, dedukcie a syntézy. Problematika ekonomickej bezpečnosti je hlavne na úrovni vrcholového riadenia štátu SR podľa názoru oponenta podcenená; v súčasnosti v rámci EU sa presadzuje stratégia v oblasti energetiky na zvýšenie energetickej bezpečnosti. Na úrovni podnikovej sféry je problematika ekonomickej bezpečnosti predmetom permanentného záujmu, pričom v teoretickej aj aplikácej je ekonomická bezpečnosť, tak ako je uvedená v práci autorky (str. 67-96) súčasťou finančného manažmentu (str.69-83) alebo managementu ľudských zdrojov (str. 87-96). Konštatujem, že problematika bezpečnosti nie je prioritou na úrovni vrcholových orgánov SR - skôr je preferovaná akademikmi, resp. orgánmi EU.

Z odborného pohľadu je habilitačná práca spracovaná na výbornej úrovni a môže slúžiť ako študijný materiál na úrovni vysokoškolského štúdia i v rámci prípravy odborníkov krízového manažmentu SR. Predstavuje východzí materiál pre ďalšie skúmanie

v problematike teórie bezpečnosti všeobecne a v rámci nej ekonomickej bezpečnosti špecificky. Časť pojednávajúca a ekonomickej bezpečnosti jednotlivca je jednotou objektívneho a subjektívneho (k tomu vid' na str. 97 členenie potrieb na životne nevyhnutné a kultúrne a luxusné potreby).

Za mimoriadne prínosný považujem rozsiahly súbor citovaných a analyzovaných literárnych a iných zdrojov. Autorka nezostala iba pri citovaní zdrojov, ale zaujala k nim aj vlastné stanovisko.

Za rozhodujúce prínosy habilitačnej práce považujem:

- rozsiahly rozbor dostupných literárnych zdrojov,
- formulovanie prístupu k problematike a štruktúre bezpečnosti; ekonomická bezpečnosť je jednou úrovňou, ktorou sa autorka v práci zaoberá,
- identifikovanie vertikálnej štruktúry ekonomickej bezpečnosti spoločne s identifikáciou základných zložiek príslušnej úrovne,
- systémový prístup k skúmaniu problematiky bezpečnosti a ekonomickej bezpečnosti
- v celej práci ide o množstvo námetov, ktoré sú aj v súčasnosti predmetom riešenia vládnych, samosprávnych orgánov (vid' napr. str.24 - otázky daňového zaťaženia).

Pripomienky k práci:

Str. 25 ... „uplatnenie lepšej technológie..." - upraviť: nových technológií znižujúcich nekvalitu produkcie,

Str.30 - „v iných krajinách, skôr sa zavedú v domácej ekonomike“ - upraviť: „prehodnotiť opatrenia úspešné v iných krajinách a tieto aplikovať v domácej ekonomike“.

Str.65 - ...“...dokonalej konkurencie...” upraviť: nedokonalej konkurencie.

Str.68 - ...“ dosahovanie zisku...” - upraviť: dosahovanie zisku a rast hodnoty majetku vlastníkov,

Str.97-104 - chýba často citovaná Maslowova pyramída potrieb, ktorá potrebu bezpečnosti uvádza ako druhú najvýznamnejšiu po požiadavke uspokojenia, fyziologických potrieb,

Str.97-107 - ekonomická bezpečnosť jedinca je okrem činiteľov uvedených v tejto časti determinovaná aj dostupnosťou a kvalitou zdravotnej starostlivosti; súčasný trend nedostupnosti liekov pre niektoré príjmové skupiny (výška participácie pacienta) môže vytvárať reálnu hrozbu ekonomickej bezpečnosti jednotlivca, sociálnej skupiny.

Za podnety formulované v práci, ktoré môžu slúžiť na ďalšie skúmanie sú:

- problematika zahraničných investícií, na ktoré treba nazerať systémovo a nielen z pohľadu novovytvorených pracovných miest,
- znižovanie korupcie a netransparentnosti ako zdroj konkurenčnej výhody krajiny a rastu jeho ekonomickej bezpečnosti,
- demografia, mobilita, migrácia a nezamestnanosť ako fenomény Slovenska a determinanty ekonomickej a sociálnej bezpečnosti SR (platí aj pre EU),
- systém dôchodkového a zdravotného zabezpečenia ako fenomén ekonomickej bezpečnosti jedinca a súčasne ekonomickej bezpečnosti štátu,
- zmena klímy a s tým spojené javy ohrozujúce makro a mikro ekonomickú stabilitu SR.

Habilitačná práca je spracovaná prehľadne a zrozumiteľne. Je veľmi dobre čitateľná. Prácu odporúčam (po menších formálnych úpravách) na publikovanie pre odbornú verejnosť.

V rámci obhajoby habilitačnej práce prosím habilitantku, aby odpovedala na nasledujúce otázky.

1. Je v SR inštitúcia/inštitúcie, ktorá analyzuje ekonomickú bezpečnosť štátu z pohľadu rôznych relevantných javov (v práci uvádzaných) ?
2. Je súčasťou procesu posudzovania predkladaných zákonov v SR aj posudzovanie ich dopadov na bezpečnosť (ekonomickú bezpečnosť) ?

Záver:

Habilitačná práca autorky Ing. Stanislavy Strelcovej, PhD. „Ekonomická bezpečnosť ako zložka viacúrovňového modelu bezpečnosti“ spĺňa formálne aj odborné kritéria na menovanie docentov na Fakulte špeciálneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline. Odporúčam ju na habilitačné konanie.

Odporúčam, aby bola Ing. Stanislava Strelcová, PhD. po úspešnej obhajobe vymenovaná za docentku v odbore 8.3.7 občianska bezpečnosť.

V Žiline 4.3.2013

doc. Ing. Jozef Klučka, PhD. v. r.
oponent